

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність

Спеціальність К9 Правоохоронна діяльність

Галузь знань К Безпека та оборона

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правове регулювання дозвільної системи України у сфері господарської діяльності
Викладач (-і)	Олійник Оксана Степанівна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора навчально-наукового юридичного інституту
Контактний телефон викладача	Олійник Оксана Степанівна (0342) 596130, 0661563610
Е-mail викладача	Олійник Оксана Степанівна oksana.oliinyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та інші.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту, зокрема, щодо погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань, здійснення керівництва науковими роботами, курсовими роботами.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення освітньої компоненти є правові відносини, які виникають в процесі організації та здійснення дозвільної діяльності в сфері господарювання, а також процедура та особливості дозвільної системи в сфері господарювання.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про дозвільну систему у сфері господарювання. 2. Особливості правового регулювання окремих дозвільних процедур у сфері господарювання. <p>В сучасних ринкових умовах існує потреба у ефективній, прозорій та економічно дієвій системі регуляторних правил здійснення господарської діяльності, яка забезпечуватиме сприятливе економічне середовище для ведення бізнесу в Україні. Правовий господарський порядок в економічно розвинутих державах формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів у сфері бізнесу та державного регулювання макроекономічних процесів. Державне регулювання підприємництва повинно здійснюватися на принципах стабільності, швидкого реагування на економічні виклики в суспільстві, юридичної захищеності інтересів як суб'єктів економічної діяльності, так і споживачів продукції, робіт чи послуг. Здійснення регуляторної політики по відношенню до суб'єктів господарювання повинно бути спрямоване на забезпечення прозорості та прогнозованої державної регуляторної політики, яка направлена на формування сприятливого бізнес-клімату в державі; зниження загального регуляторного навантаження на бізнес, економіку через проведення активної дерегуляції господарської діяльності; зменшення тиску органів нагляду (контролю) на суб'єктів господарської діяльності; удосконалення та спрощення дозвільних процедур та системи ліцензування.</p>	

Опанування здобувачами основ знань про дозвільну систему України в сфері господарювання, можливі порушення у цій сфері та захист від них залучених учасників правовідносин є важливою умовою становлення кваліфікованих спеціалістів у сфері правоохоронної діяльності.

Основними джерелами для освоєння освітньої компоненти виступають Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про перелік основних документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», інші законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що вміщують правові норми, спрямовані на регламентацію дозвільних процедур у сфері господарської діяльності, правова доктрина, судова практика.

Дозвільна система не «дозволяє» суб'єкту правовідносин мати те або інше право, а спрямована на створення відповідного процесуального формату для належної (адекватної, відповідної вимогам закону) його реалізації. В сучасних умовах підприємці часто зустрічаються з «невпорядкованістю» документів дозвільного характеру та відсутністю у законодавстві чітко визначених та класифікованих груп дозволів, що перешкоджає ефективному державному управлінню у сфері здійснення господарської діяльності. Особливої ваги питання дозвільної системи набуває в умовах інтеграції України до ЄС. Тому, освоєння здобувачами знань про особливості здійснення дозвільних процедур в сфері економічної діяльності та захисту прав та інтересів їх учасників слугує важливою складовою підготовки здобувача освіти – спеціаліста в галузі правоохоронної діяльності, та сприяє формуванню тих засобів та навичок, які є необхідними для впровадження у подальшій професійній діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення освітньої компоненти «Правове регулювання дозвільної системи України у сфері господарської діяльності» є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади правового регулювання дозвільної системи, орієнтування їх на дослідження проблематики цивільного, господарського та інших галузей права з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо реалізації дозвільних процедур у сфері економіки, прав та інтересів учасників економічних правовідносин та забезпечення господарського правопорядку.

Основними цілями вивчення дисципліни «Правове регулювання дозвільної системи України у сфері господарської діяльності» є набуття здобувачами вищої освіти знань та розуміння змісту норм економічного права України, аналіз нормативно-правової бази в сфері регулювання підприємницьких правовідносин, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, що виникають в процесі реалізації господарської правосуб'єктності учасниками економічних правовідносин, правильного застосування норм господарського та цивільного законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень господарсько-правових відносин.

Здатність застосовувати знання господарсько-правових норм та приписів у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області правового регулювання підприємницької

діяльності та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері господарського права.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття економіко-правової дійсності та елементи правового регулювання підприємницької діяльності.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері господарсько-правових відносин, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу господарсько-правових норм, інститутів, явищ та застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів учасників підприємницьких відносин при здійсненні ними підприємницької діяльності, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування в сфері організації та здійснення підприємницької діяльності.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що виникають в процесі організації та здійснення економічної діяльності.

Програмні результати навчання:

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів про економічні правовідносини з різних джерел приватного права, включаючи наукову та професійну літературу, використовувати сучасні методи дослідження.

Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного і всебічного встановлення певних обставин дозвольно-правового спрямування.

Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовою, як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію в сфері господарського права.

Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм цивільного та господарського права, що пов'язані із здійсненням підприємницької діяльності.

Пояснювати природу і зміст основних економіко-правових явищ і процесів.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
---------	---------------	------------------------	---------------------------

4	081 Право	2	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	сем/пр/л заняття	сам. роб.
Модуль I.				
Загальні положення про дозвільну систему у сфері господарювання				
Тема № 1. Поняття та сутність державного регулювання економічною діяльністю. Дозвільна система регулювання господарської діяльності: поняття, ознаки, принципи, джерела правового регулювання.		-	2	8
Тема № 2. Учасники правовідносин у сфері дозвільної системи регулювання господарської діяльності.		2	2	6
Тема № 3. Документи дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: поняття, система, особливості оформлення.		2	2	6
Модуль II.				
Особливості правового регулювання окремих дозвільних процедур у сфері господарювання				
Тема № 4. Особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.		2	2	6
Тема № 5. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності.		2	2	6
Тема № 6. Правове регулювання господарської діяльності, пов'язаної із здоров'ям населення та безпекою для життя		2	2	6
Тема № 7. Дозвільна діяльність у сфері обігу зброї, боєприпасів, вибухових матеріалів і речовин, сильнодіючих отруйних речовинам		-	2	8
Тема № 8. Дозвільна діяльність у сфері містобудування		-	2	8
Тема № 9. Деретуляція господарської діяльності: поняття та механізми практичної реалізації		2	2	6
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового			

	<p>юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27.06.2024) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами вищої освіти одної письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп.3.1.3.2 МРПОУ) – кафедри цивільного права.</p> <p>Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює два змістових модулі згідно силабусу. На контрольну роботу виносяться 2 описових питання, які оцінюються в 10 балів кожне, 4 визначення, які оцінюються по 2 бали кожне, 8 тестових запитань, які оцінюються по 2 бали, задача, яка оцінюється у 6 балів. Максимальний бал за контрольну роботу складає 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).</p> <p>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) здобувачі освіти можуть виконувати індивідуальні завдання. Перелік та форма індивідуальних завдань розробляється керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри.</p> <p>Види, пояснення до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/ та на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/</p> <p>Система оцінювання семінарських занять навчальної дисципліни, яка завершується семестровим контролем у формі заліку, визначена пп. 2.6.1-2.6.2 МРПОУ. Максимальна кількість балів за семінарські заняття становить 45.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю, визначаються МРПОУ. Здобувачу вищої освіти виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп 3.2.2 МРПОУ).</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3.МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу (5 балів) та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ).</p> <p>Підсумковий бал становить максимального 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами обов'язкових видів письмових робіт (обов'язкова письмова контрольна робота) та додаткових декількох видів письмових робіт (тестові завдання за питаннями, винесеними на самостійне опрацювання; письмові експрес-опитування на семінарських заняттях, письмові індивідуальні завдання, наукові роботи (за вибором студента).

Зміст питань, форма, структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових та додаткових письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultat-iv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Господарське право (Загальна частина): підручник. За ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. Київ: Видавництво Ліра-К. 2021. 448 с.
2. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання

господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 314 с.

3. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.

4. Задихайло Д. В., Швидка Т. І. Правове регулювання господарської діяльності в окремих секторах економіки (у схемах і таблицях): навч. посібн. Х.: Право. 2019. 96 с.

5. Замрига А. Система принципів адміністративно-правового забезпечення господарської діяльності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 79-83. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/7/15.pdf>

6. Корнеєв Ю. В. Підприємницьке право України: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 120 с. URL: <https://cul.com.ua>

7. Федяєва М. С. Державне регулювання економіки: теорія і практика: навч.-метод. Посіб. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 168 с

8. Швидка Т.І. Антимонопольно-конкурентне право України: К.: Право. 2021. 184 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Олійник О.С. Правове регулювання дозвільної системи України у сфері господарської діяльності: Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів вищої освіти 1-го курсу денної форми навчання (спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність», галузь знань 26 «Цивільна безпека»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ. 2025.

2. Олійник О.С. Правове регулювання дозвільної системи України у сфері господарської діяльності: Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти 1-го курсу денної форми навчання (спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність», галузь знань 26 «Цивільна безпека»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ. 2025.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач

к.ю.н., доцент Оксана ОЛІЙНИК